

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2017)0211

Financijske tehnologije: utjecaj tehnologije na budućnost financijskog sektora

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. svibnja 2017. o financijskoj tehnologiji: utjecaj tehnologije na budućnost financijskog sektora (2016/2243(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. svibnja 2016. o virtualnim valutama¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2016. o pristupu financiranju za mala i srednja poduzeća i povećanju raznolikosti financiranja malih i srednjih poduzeća u uniji tržišta kapitala²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. studenoga 2016. o Zelenoj knjizi o maloprodajnim financijskim uslugama³,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. rujna 2016. pod nazivom „Unija tržišta kapitala – ubravanje reforme” (COM(2016)0601),
- uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 3. svibnja 2016. naslovljen „Skupno financiranje u uniji tržišta kapitala” (SWD(2016)0154),
- uzimajući u obzir dokument o javnom savjetovanju Komisije od 10. siječnja 2017. naslovljen „Stvaranje europskog podatkovnog gospodarstva” (COM(2017)0009),
- uzimajući u obzir izvješće europskih nadzornih tijela od 16. prosinca 2016. o automatizaciji u financijskom savjetovanju,
- uzimajući u obzir dokument za raspravu europskih nadzornih tijela od 19. prosinca 2016. o upotrebi velike količine podataka od strane financijskih institucija (JC 2016 86),
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog nadzornog tijela za bankarstvo od 26. veljače 2015. o masovnom financiranju putem interneta temeljenom na pozajmljivanju (EBA/Op/2015/03),
- uzimajući u obzir dokument za raspravu Europskog nadzornog tijela za bankarstvo od 4.

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0228.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0358.

³ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0434.

svibnja 2016. o inovativnom korištenju financijskih institucija podacima potrošača (EBA/DP/2016/01),

- uzimajući u obzir mišljenje Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 18. prosinca 2014. o masovnom financiranju temeljenom na ulaganju (ESMA/2014/1378),
 - uzimajući u obzir izvješće Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala od 7. siječnja 2017. o primjeni decentraliziranog vođenja evidencije transakcija na tržištu vrijednosnih papira,
 - uzimajući u obzir izvješće Zajedničkog odbora europskih nadzornih tijela od 7. rujna 2016. o rizicima i ranjivosti financijskog sustava EU-a,
 - uzimajući u obzir prikaz rizika Europskog nadzornog tijela za bankarstvo temeljen na podacima od trećeg tromjesečja 2016.,
 - uzimajući u obzir prikaz rizika Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) iz ožujka 2016.,
 - uzimajući u obzir Peto izvješće EIOPA-e o potrošačkim trendovima od 16. prosinca 2016. (EIOPA-BoS-16-239),
 - uzimajući u obzir prikaz rizika Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala iz četvrtog tromjesečja 2016.,
 - uzimajući u obzir povremenu publikaciju Europske središnje banke br. 172. iz travnja 2016. naslovljenu „Decentralizirano vođenje evidencije transakcija nakon trgovanja vrijednosnim papirima: Revolucija ili evolucija?”,
 - uzimajući u obzir publikaciju Odbora za platne i tržišne infrastrukture iz veljače 2017. naslovljenu „Decentralizirano vođenje evidencije transakcije pri plaćanju, poravnanju i namiri: analitički okvir”,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku i mišljenje Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (A8-0176/2017),
- A. budući da financijsku tehnologiju (FinTech) treba shvatiti kao financije omogućene ili uvedene zahvaljujući novim tehnologijama i koje utječu na cijeli financijski sektor u svim njegovim sastavnim dijelovima, od bankarstva do osiguranja, mirovinskih fondova, investicijskog savjetovanja, usluga platnog prometa i tržišne infrastrukture;
- B. budući da se financijske usluge oduvijek oslanjaju na tehnologiju i razvijaju u skladu s tehnološkim inovacijama;
- C. budući da svaki sudionik može djelovati kao poduzeće FinTecha bez obzira na to koja je vrsta pravnog subjekta; budući da vrijednosni lanac u financijskim uslugama u sve većoj mjeri obuhvaća alternativne sudionike, kao što su novoosnovana inovativna poduzeća ili tehnološki giganti; budući da taj pojam stoga uključuje širok raspon poduzeća i usluga koje se međusobno znatno razlikuju, predstavljaju različite izazove i

čiji se regulatorni tretman mora razlikovati;

- D. budući da temelj za razvoj širokog raspona financijskih tehnologija čine nove tehnologije, kao što su aplikacije za decentralizirano vođenje evidencije transakcija (DLT), inovativna plaćanja, robotizirano savjetovanje, korištenje velikih količina podataka (Big Data), primjena računalstva u oblaku, inovativna rješenja pri upisivanju/identificiranju korisnika, platforme za masovno financiranje putem interneta i mnoge druge tehnologije;
- E. budući da ulaganje u aplikacije financijske tehnologije iznosi više milijardi EUR i povećava se svake godine;
- F. budući da primjene tehnologija sazrijevaju različitim tempom, dok razmjer i učinak njihova razvoja ostaje nejasan, iako bi mogle korjenito izmijeniti financijski sektor; budući da bi neke aplikacije financijske tehnologije mogle jednog dana steći sistemsku važnost;
- G. budući da bi razvoj financijske tehnologije trebao doprinijeti razvoju i konkurentnosti europskog financijskog sustava i gospodarstva, uključujući dobrobit europskih građana, a istovremeno poboljšati financijsku stabilnost i zadržati najvišu moguću razinu zaštite potrošača;
- H. budući da financijska tehnologija može potrošačima i poduzećima donijeti znatne koristi, na primjer brže, jeftinije, prilagođenije, uključivije, otpornije te transparentnije i bolje financijske usluge te da europskim poduzetnicima može otvoriti brojne nove poslovne mogućnosti; budući da je na području maloprodajnih financijskih usluga iskustvo potrošača pokretač za tržišne sudionike; budući da napredak i inovacije u financijskom sektoru ne bi smjele istisnuti gotovinu kao sredstvo plaćanja;
- I. budući da će razvoj novih financijskih usluga i digitalizacija postojećih usluga promijeniti dinamiku tržišta u sektoru financijskih usluga zbog uvođenja novih oblika natjecanja, inovacija, partnerstava te izdvajanja poslova od strane i između sudionika;
- J. budući da su promicanje poštenog tržišnog natjecanja, neutralizacija ekonomske rente tamo gdje postoji i stvaranje ravnopravnih uvjeta za financijske usluge u EU-u preduvjet za poticanje financijskih tehnologija u Europi i za ostvarenje suradnje među svim sudionicima;
- K. budući da su ekonomska istraživanja pokazala da bi ekonomičnost financijskog sustava mogla dovesti do nižih potrošačkih cijena maloprodajnih financijskih proizvoda i usluga; budući da financijska tehnologija može doprinijeti smanjenju cijena;
- L. budući da financijskotehnoška rješenja mogu prekograničnim financijskim uslugama te alternativnim kanalima kreditiranja i ulaganja kao što su masovno financiranje (*crowdfunding*) i uzajamno kreditiranje (*peer-to-peer lending*) povećati pristup kapitalu, osobito za mala i srednja poduzeća, te tako učvrstiti uniju tržišta kapitala;
- M. budući da razvoj financijske tehnologije također može olakšati prekogranične financijske tokove i integraciju tržišta kapitala u Europi te tako potaknuti prekogranično poslovanje, čime se omogućava potpuno ostvarenje unije tržišta kapitala;
- N. budući da razvoj financijske tehnologije, posebno u području rješenja za domaća i

prekogranična plaćanja, također može pružiti potporu neprestanom razvoju jedinstvenog tržišta robe i usluga te olakšati ostvarenje „ciljeva 5x5” skupine G20 i G8 u pogledu smanjenja troškova doznačavanja sredstava;

- O. budući da financijska tehnologija može poslužiti kao učinkovit alat financijskog uključivanja kojim se pristup prilagođenim financijskim uslugama omogućava onima koji im ranije nisu mogli pristupiti i time može rast učiniti uključivijim; budući da je probleme financijskog obrazovanja i digitalnih vještina europskih građana potrebno rješavati kako bi financijska tehnologija dovela do stvarnog financijskog uključivanja;
- P. budući da se zakonodavstvo, reguliranje i nadzor moraju prilagoditi inovacijama i pronaći pravu ravnotežu između poticaja za inovativne potrošače, zaštite ulagača i financijske stabilnosti; budući da financijska tehnologija zahtijeva uravnoteženije stajalište između „uređivanja institucije” i „uređivanja djelatnosti”; budući da složeno međudjelovanje financijske tehnologije i sadašnjih propisa može dovesti do neusklađenosti, što se odražava u činjenici da se poduzeća i pružatelji usluga različito uređuju čak i kada obavljaju u osnovi identične djelatnosti te u činjenici da određene djelatnosti nisu dobro obuhvaćene definicijom i/ili opsegom djelatnosti u sadašnjim propisima; budući da se postojeći okvir EU-a za zaštitu potrošača i ulagača koji se odnosi na financijske usluge ne bavi svim inovacijama u području financijske tehnologije na odgovarajući način;
- Q. budući da su europska nadzorna tijela počela prepoznavati potencijalne rizike i koristi inovativnih financijskih tehnologija; budući da nacionalna nadležna tijela prate taj tehnološki razvoj i da su osmislila različite pristupe; budući da je dosad razvoj ekosustava financijske tehnologije u Europi bio otežan zbog različitih propisa u različitim državama članicama i nedostatka suradnje diljem tržišta; smatra da je odlučno djelovanje EU-a u cilju jačanja zajedničkog pristupa financijskoj tehnologiji značajno za razvoj snažnog ekosustava financijske tehnologije u Europi;
- R. budući da financijska tehnologija može doprinijeti smanjenju rizika u financijskom sustavu decentraliziranjem i dekoncentriranjem rizika, bržim poravnanjem i namirom gotovinskih plaćanja i trgovanja vrijednosnim papirima te boljim upravljanjem kolateralom i optimizacijom kapitala;
- S. budući da se može očekivati da će se neki od glavnih učinaka financijske tehnologije odraziti na vrijednosni lanac u fazi koja slijedi nakon trgovanja, a koji uključuje usluge kao što su poravnanje, namira, skrbništvo imovine i regulatorno izvješćivanje, gdje bi tehnologije kao što je decentralizirano vođenje evidencije transakcija mogle preoblikovati cjelokupan sektor; budući da bi, unutar ovog vrijednosnog lanca, neki posrednici kao što su skrbnici, središnje druge ugovorne strane i središnji depozitoriji vrijednosnih papira mogli, dugoročno gledano, postati suvišni, dok bi određene druge funkcije i dalje trebali provoditi neovisni, regulirani subjekti;
- T. budući da regulatorna tehnologija (RegTech) financijskim institucijama i tijelima za nadzor može donijeti znatne koristi omogućavajući primjenu novih tehnologija za transparentnije i djelotvornije ispunjavanje regulatornih zahtjeva i zahtjeva o usklađenosti u stvarnom vremenu;
- U. budući da se tehnologija osiguranja (InsurTech) odnosi na osiguranje koje se omogućava ili uvodi novim tehnologijama, na primjer automatiziranim savjetovanjem,

procjenom rizika i velikom količinom podataka, ali i osiguranjem od novih rizika poput kibernetičkih napada;

- V. budući da radi poticanja financijskih inovacija u Europi hitno treba povećani pristup financiranju za poduzeća koja rade na proizvodima i uslugama FinTecha i inovativne poslovne partnere koji ih opskrbljuju tehnološkim materijalima potrebnima za pružanje tih proizvoda i usluga, a posebno zato da bi novoosnovana inovativna poduzeća mogla rasti; budući da su u tom kontekstu dostupnost poduzetničkog kapitala kao izvora financiranja i prisutnost snažnog tehnološkog sektora ključni faktori za poticanje dinamičnog ekosustava financijske tehnologije u Europi;
- W. budući da kibernetički napadi predstavljaju sve veću prijetnju cijeloj digitalnoj infrastrukturi, a samim time i financijskoj infrastrukturi; budući da je financijski sektor tri puta izloženiji riziku od napada nego ijedan drugi sektor; budući da su sigurnost, pouzdanost i kontinuitet njegovih usluga preduvjeti povjerenja javnosti u taj sektor; budući da su privatni korisnici tih usluga također vrlo izloženi sličnim napadima ili krađi identiteta;
- X. budući da su povezani uređaji sastavni dio financijskotehnoloških usluga; budući da je internet stvari posebno osjetljiv na kibernetičke napade i stoga predstavlja poseban izazov za kibernetičku sigurnost; budući da je povezani sustav siguran onoliko koliko je siguran njegov najslabiji dio;
- Y. budući da se i uz pojavu financijske tehnologije potrošači i ulagači moraju i dalje moći oslanjati na visoke standarde zaštite potrošača i ulagača, zaštite podataka i prava na privatnost te pravne odgovornosti pružatelja financijskih usluga;
- Z. budući da je radi poticanja financijske tehnologije važno stvoriti dosljedan regulatorni okvir za potporu i konkurentno okruženje koje može omogućiti financijskoj tehnologiji da razvija i koristi različite inovativne alate za sigurno šifriranje, identifikaciju i autentikaciju na internetu pomoću jednostavnog sučelja;
- AA. budući da automatizacija u financijskom sektoru, kao i u drugim sektorima, može omesti postojeće obrasce zapošljavanja; budući da će se obuke i prekvalifikacija za poboljšanje i razvoj vještina trebati nalaziti u središtu svake europske strategije financijske tehnologije;
- AB. budući da zbog mrežnih učinaka u mnogim područjima digitalnoga gospodarstva dolazi do strukture tržišta s pojedinim malobrojnim sudionicima na tržištu, što predstavlja izazove u područjima tržišnog natjecanja i protumonopolnog zakonodavstva;

Definiranje okvira EU-a za financijsku tehnologiju

1. pozdravlja novi razvoj događaja na području financijske tehnologije i poziva Komisiju da sastavi opsežan Akcijski plan za financijsku tehnologiju u okviru strategije za uniju tržišta kapitala i jedinstveno digitalno tržište, kojim bi se općenito moglo doprinijeti ostvarenju učinkovitog i konkurentnog, dubljeg i snažnije integriranog te stabilnog i održivog europskog financijskog sustava, stvoriti dugoročne koristi za realno gospodarstvo i obuhvatiti potrebe potrošača i ulagača za zaštitom, kao i za regulatornom sigurnošću;
2. pozdravlja nedavnu uspostavu Radne skupine za financijsku tehnologiju, čija je uloga vrednovati inovacije u tom području te istovremeno razvijati strategije za prevladavanje

potencijalnih izazova financijskih tehnologija, kao i činjenicu da je Komisija pokrenula javno savjetovanje o financijskoj tehnologiji; poziva Komisiju da u rad Radne skupine za financijsku tehnologiju uključi Parlament; smatra te nedavne inicijative Komisije temeljnim koracima prema njezinu razvoju sveobuhvatne strategije za financijsku tehnologiju i smanjenje regulatorne nesigurnosti za FinTech;

3. smatra da financijska tehnologija može pomoći u omogućivanju uspjeha inicijativa za uniju tržišta kapitala, na primjer diversificiranjem mogućnosti financiranja u EU-u, te potiče Komisiju da iskoristi prednosti financijske tehnologije u provedbi projekta unije tržišta kapitala;
4. poziva Komisiju da u radu na financijskoj tehnologiji upotrijebi razmjern, međusektorski i sveobuhvatan pristup, da izvuče pouke iz onoga što je učinjeno u drugim jurisdikcijama te se prilagodi raznolikosti aktera i primijenjenih poslovnih modela; poziva Komisiju da bude predvodnik kada je to potrebno radi stvaranja okruženja koje pogoduje europskim centrima financijske tehnologije i rastu poduzeća;
5. ističe da zakonodavstvo o financijskim uslugama treba po potrebi revidirati i na razini EU-a i na nacionalnoj razini i da ono treba biti dovoljno otvoreno prema inovacijama kako bi se mogli uspostaviti i održavati jednaki uvjeti među sudionicima; posebno preporučuje da se u skladu s „načelom inovacija” potencijalni učinci zakonodavstva na inovacije prikladno procijene u sklopu procjene učinka, što bi trebalo dovesti do toga da ti događaji omoguće potpuno ostvarenje „znantnih gospodarskih i društvenih koristi”;
6. ističe da bi se, u cilju jamčenja ravnopravnih uvjeta natjecanja, uz istovremeno olakšavanje ulaska novih igrača na tržište i sprečavanja regulatorne arbitraže među državama članicama, zakonodavstvo i nadzor u području financijske tehnologije trebali temeljiti na sljedećim načelima:
 - (a) iste usluge i isti rizici: ista pravila trebala bi se primjenjivati bez obzira na vrstu dotičnog pravnog subjekta ili njezinu lokaciju u Uniji;
 - (b) tehnološka neutralnost;
 - (c) pristup temeljen na riziku, pri čemu se u obzir uzima proporcionalnost zakonodavnih i nadzornih mjera u odnosu na rizike i njihovu važnost;
7. preporučuje da nadležna tijela dozvole i potiču kontrolirano eksperimentiranje s novim tehnologijama i novim i postojećim sudionicima na tržištu; napominje da bi takvo kontrolirano okruženje za eksperimentiranje moglo imati oblik regulatornog zaštićenog okruženja za financijskotehnološke usluge s potencijalnim koristima za društvo, koje okuplja širok raspon sudionika na tržištu i uspješno postoji već u nekoliko država članica; naglašava da je proaktivno i dalekovidno djelovanje tijela vlasti, u dijalogu sa sudionicima na tržištu i svim ostalim relevantnim dionicima, nužno i da može pomoći u nadzornim i regulatornim tijelima da steknu tehnološko znanje; poziva nadležna tijela da razmisle o izradi financijskih i/ili operativnih alata za testiranje otpornosti aplikacija FinTecha na stres tamo gdje one mogu uzrokovati sistemske rizike, čime se nadopunjuje rad Europskog odbora za sistemske rizike (ESRB);
8. ističe da neke središnje banke već isprobavaju digitalne valute središnje banke (CBDC), kao i druge nove tehnologije; potiče nadležna tijela u Europi da procijene učinak

mogućih rizika i koristi verzije CBDC-a utemeljene na decentraliziranom vođenju evidencije transakcija i s tim povezane nužne zahtjeve u pogledu zaštite potrošača i transparentnosti; potiče ih i na eksperimentiranje kako bi išla ukorak s promjenama na tržištu;

9. naglašava koliko je važno da regulatorna i nadzorna tijela stječu dovoljno tehničko znanje da mogu adekvatno nadzirati sve složenije financijskotehnoške usluge; ističe da će, zahvaljujući toj kontinuiranoj kontroli, regulatori moći otkrivati i predviđati specifične rizike različitih tehnologija te po potrebi odmah reagirati i s jasnim planom;
10. stoga naglašava važnost jedinstvene kontaktne točke pri regulatornim i nadzornim tijelima za pružatelje i korisnike financijskotehnoških usluga; prepoznaje potrebu da se uklone nadzorne prepreke diljem sektora (1119637: za premošćivanjem jaza diljem sektora) i preporučuje blisku suradnju nadzornih tijela financijskog sektora s drugim relevantnim nacionalnim i europskim tijelima koja imaju potrebno tehnološko znanje;
11. poziva Komisiju i države članice da potiču i podržavaju više istraživačkih projekata u vezi s financijskom tehnologijom;
12. naglašava važnost poticanja financijskih inovacija u Europi; poziva na lakši pristup financiranju pružatelja inovativnih financijskih usluga i inovativnih poduzeća koja ih opskrbljuju materijalom potrebnim za pružanje takvih usluga;
13. ističe da poduzeća koja se bave financijskom tehnologijom pozitivno doprinose razvoju financijskog posredovanja, ali i da stvaraju nove rizike povezane s financijskom stabilnošću; napominje da regulatorna i nadzorna tijela primaju veliku količinu informacija putem bilanci etabliranih financijskih institucija povezanih s provedbom brojnih regulatornih okvira kao što su kapitalni zahtjevi, omjer financijske poluge, omjer likvidnosti i ostali, dok je u slučaju nebankarskih kreditnih subjekata kao što su masovno financiranje i uzajamno kreditiranje teško dobiti dovoljno informacija o aktivnostima financijskog posredovanja na temelju njihovih bilanci; stoga potiče regulatorna i nadzorna tijela da razmotre kako bi mogla dobiti odgovarajuće informacije za nadzor radi održavanja financijske stabilnosti i, prema potrebi, da nametnu regulatorna ograničenja na njihove bilance kako bi se financijska stabilnost postigla i održala;
14. naglašava da regulatorna tehnologija može poboljšati postupke usklađenosti, posebno kvalitetu i pravovremeno dobivanje informacija o nadzoru, time što ih čini manje složenima i isplativijima; poziva tijela da pojašne pravne uvjete pod kojima je dozvoljeno da subjekti koje nadziru povjeravaju aktivnosti provjere sukladnosti trećim stranama kao vanjskim izvršiteljima, pri čemu se jamči da nema odgovarajućih nadzornih režima na snazi nad trećim stranama i da pravnu odgovornost za usklađenost snose nadzirani subjekti; poziva odgovarajuća tijela, a posebno Komisiju u sklopu njezinih aktivnosti povezanih s Europskim posttrgovinskim forumom, da proaktivnim pristupom pokušaju shvatiti prepreke uporabi novih rješenja iz područja financijske i regulatorne tehnologije tijekom procesa koji prethode i slijede trgovini, a koji su obuhvaćeni Direktivom o tržištima financijskih instrumenata, Uredbom o infrastrukturi europskog tržišta i Uredbom o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira, i da tamo gdje prepreke ne postoje pojašne pravo sudionika da se koriste takvim rješenjima radi ispunjavanja svojih obveza koje proizlaze iz tih zakonodavnih akata;

15. podsjeća da bi inovativne financijske usluge trebale biti dostupne diljem EU-a i da stoga ne bi trebalo neopravdano ometati njihovo prekogranično pružanje unutar Unije; poziva Komisiju i europska nadzorna tijela da prate i izbjegavaju preklapanja propisa, nove prepreke za ulazak na tržište i nacionalne prepreke tim uslugama; poziva Komisiju da spriječi prepreke između država članica zbog nedosljednosti između nacionalnih sustava i da promiče dobre prakse u regulatornim pristupima država članica; nadalje poziva Komisiju i europska nadzorna tijela da po potrebi primjenjuju sustave putovnica na pružatelje novih financijskih usluga koje se nude u cijeloj Uniji; podupire napore Komisije u pronalazaženju načina na koji EU može pomoći u poboljšanju izbora, transparentnosti i konkurentnosti maloprodajnih financijskih usluga u korist europskih potrošača te naglašava da bi taj cilj trebao nadopunjavati cilj za poboljšanje učinkovitosti financijskog sustava;
16. pozdravlja činjenicu da se diljem EU-a pojavio dinamičan niz zajednica u području financijske tehnologije; poziva Komisiju i povezana tijela EU-a za gospodarsko upravljanje da usko surađuju s centrima koji se bave financijskom tehnologijom i podupru pametno poduzetništvo tih zajednica i njihova nastojanja, potičući i financirajući inovacije i prihvaćajući ih kao izvor buduće konkurentne prednosti EU-a u financijskom sektoru;
17. napominje da su novoosnovana inovativna poduzeća u području financijske tehnologije posebno izložena zlouporabiteljima patenata odnosno subjektima koji kupuju patente s namjerom djelovanja protiv društava koja već upotrebljavaju tehnološka prava, s pomoću prijetnji tužbama zbog povrede patentnih prava; poziva Komisiju da analizira situaciju i predloži mjere za borbu protiv zlouporabe patenata u području financijske tehnologije;
18. ističe potencijalnu ulogu financijske tehnologije pri digitalizaciji javnih službi, čime bi doprinijela njihovoj većoj učinkovitosti, primjerice u području ubiranja poreza i sprečavanja poreznih prijevara;
19. ističe da zbog mrežnih učinaka u mnogim područjima digitalnoga gospodarstva dolazi do strukture tržišta s malobrojnim sudionicima na tržištu, što predstavlja izazove u području tržišnog natjecanja i protumonopolnog zakonodavstva; poziva Europsku komisiju da preispita prikladnost pravnog okvira za tržišno natjecanje s obzirom na izazove digitalnoga gospodarstva općenito te konkretno izazove financijske tehnologije;
20. ističe da postoji prostor za daljnja poboljšanja načina koji se mogu koristiti za prekogranična plaćanja; podržava razvoj takvih načina plaćanja u Europi i izražava žaljenje zbog velike fragmentiranosti tržišta internetskog bankarstva u EU-u i nedostatka jedinstvenog sustava kreditnih ili debitnih kartica na razini EU-a koji bi bio u europskom vlasništvu; smatra da je to neophodno za ispravno funkcioniranje unije tržišta kapitala i da predstavlja jedan od najvažnijih dijelova jedinstvenog digitalnog tržišta jer se na taj način podržava europska e-trgovina i prekogranično tržišno natjecanje u području financijskih usluga; poziva Komisiju da utvrdi korake koje je potrebno poduzeti kako bi se stvorilo okruženje koje pogoduje razvoju tog sustava; smatra da bi u svrhu konkurentnosti takav sustav po potrebi trebao djelovati usporedno s drugim inovativnim sustavima plaćanja i s njima biti interoperabilan;
21. naglašava da su potrošači ti koji potiču napredak poduzeća koja se bave financijskom tehnologijom; ističe da bi cilj svih budućih zakonodavnih promjena trebalo biti davanje

podrške potrošačima u toj transformaciji;

Podaci

22. podsjeća da prikupljanje i analiza podataka imaju središnju ulogu kod financijske tehnologije i zato ističe potrebu za dosljednom i tehnološki neutralnom primjenom postojećeg zakonodavstva o podacima, uključujući Opću uredbu o zaštiti podataka, revidiranu Direktivu o uslugama platnog prometa, Uredbu o elektroničkoj identifikaciji i autentifikaciji, četvrtu Direktivu o sprečavanju pranja novca te Direktivu o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti; naglašava da je za povećanje inovativnog financiranja u Europi potreban slobodan protok podataka unutar Unije; poziva Komisiju da poduzme mjere kako bi se zajamčilo da se samo objektivni i relevantni podatkovni elementi upotrebljavaju u kontekstu pružanja financijskih usluga; pozdravlja javno savjetovanje Komisije od 10. siječnja 2017. o „podatkovnom gospodarstvu” (COM(2017)0009), kojim bi se trebali prikupiti dokazi i utvrditi postoje li prepreke za slobodan protok podataka u cijeloj Uniji;
23. naglašava potrebu za jasnim pravilima o vlasništvu podataka, pristupu podacima i njihovu prijenosu; naglašava da se sve veće količine podataka stvaraju strojevi ili postupci koji se temelje na novim tehnologijama, kao što je strojno učenje; ističe da se Općom uredbom o zaštiti podataka pruža jasan pravni okvir o osobnim podacima, no da je za druge kategorije podataka potrebna veća pravna sigurnost; u tom pogledu smatra da je potrebno odrediti jasnu razliku između neobrađenih podataka i podataka koji proizlaze iz dodatne obrade;
24. ističe da otvoreno bankarstvo i razmjena podataka doprinose jamstvu da svi poslovni modeli financijske tehnologije mogu zajednički rasti, na korist potrošača; u tom pogledu naglašava da je nedavna postignuća iz revidirane Direktive o uslugama platnog prometa u pogledu iniciranja plaćanja i pristupa podacima o računu;
25. naglašava prednosti koje računalstvo u oblaku može imati za potrošače i pružatelje financijskih usluga u smislu troškovne učinkovitosti, kraćeg vremena potrebnog za stavljanje na tržište i bolje uporabe resursa IKT-a; konstatira da za financijski sektor ne postoje jasna i sveobuhvatna europska pravila ili smjernice za prijenos podataka u oblak; naglašava potrebu za izradom takvih smjernica i za zajedničkim pristupom upotrebi računalstva u oblaku među nacionalnim nadležnim tijelima; ističe da su takva pravila ili smjernice potrebni za lakoću i brzinu usvajanja uporabe oblaka; naglašava da bi visoki standardi sigurnosti podataka i zaštite potrošača trebali biti dio tih smjernica; poziva Komisiju i europska nadzorna tijela da prouče različite mogućnosti u tom pogledu, kao što su prethodno odobreni ugovori između pružatelja usluga računalstva u oblaku i financijskih institucija;
26. napominje potrebu za podizanjem svijesti među potrošačima u pogledu vrijednosti njihovih osobnih podataka; napominje da potrošači mogu sklapati ugovore kako bi dijelili digitalni sadržaj u zamjenu za plaćanje naknade; naglašava da to može dovesti do gospodarskih koristi, no da se može upotrebljavati i na diskriminirajući način; poziva Komisiju da istraži mogućnost europske strategije za dijeljenje podataka u cilju uspostavljanja nadzora potrošača nad njihovim podacima; smatra da će jasan pristup usmjeren na potrošače povećati povjerenje u usluge temeljene na oblaku te potaknuti nove inovativne usluge koje nude različiti akteri u financijskom vrijednosnom lancu, npr. uporabom sučelja za programiranje aplikacija (API) ili olakšavanjem izravnog

pristupa podacima za usluge elektroničkog plaćanja; zahtijeva od Komisije da istraži budući potencijal sustava upravljanja osobnim podacima kao tehničkih alata s pomoću kojih potrošači upravljaju svojim osobnim podacima;

27. s obzirom na to da financijske institucije sve više upotrebljavaju podatke potrošača ili velike količine podataka, podsjeća na odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka u skladu s kojim ispitanik ima pravo na objašnjenje odluke donesene automatiziranom obradom te na osporavanje te odluke¹; ističe potrebu da se zajamči mogućnost izmjene netočnih podataka i da se koriste samo provjerljivi i relevantni podaci; poziva sve dionike da pojačaju napore kako bi se zajamčilo ostvarivanje tih prava; smatra da privola za uporabu osobnih podataka treba biti dinamična te da ispitanici moraju imati mogućnost mijenjati i prilagođavati svoju privolu;
28. napominje da povećana upotreba podataka o klijentima ili velikih podataka od strane financijskih institucija može potrošačima donijeti koristi, kao što je izrada prilagođenijih, segmentiranih i jeftinijih ponuda na temelju učinkovitije raspodjele rizika i kapitala; s druge strane, konstatira razvoj dinamičnog određivanja cijena i njegovu mogućnost da uzrokuje upravo suprotno, što bi moglo narušiti usporedivost ponuda i učinkovito tržišno natjecanje, te udruživanje i objedinjavanje rizika, primjerice u sektoru osiguranja;
29. potvrđuje da se za pružanje usluga poput robotiziranog savjetovanja sve više kombiniraju osobni podaci i algoritmi; naglašava da bi robotizirano savjetovanje moglo biti učinkovito te pozitivno utjecati na financijsku uključivost; ističe da pogreške ili pristranosti algoritama ili podataka na kojima se temelje mogu dovesti do sistemskih rizika i naštetiti potrošačima, na primjer povećanjem isključenosti; poziva Komisiju i europska nadzorna tijela da prate te rizike kako bi se osiguralo da se automatizacijom u financijskom savjetovanju doista može stvoriti bolje, transparentnije, pristupačnije i ekonomičnije savjetovanje te da rješava sve veće poteškoće s praćenjem odgovornosti za štetu prouzročenu takvim rizicima u postojećem okviru pravne odgovornosti koji se odnosi na korištenje podacima; ističe da za robotizirano savjetovanje trebaju vrijediti iste odredbe o zaštiti potrošača kao i za osobno savjetovanje klijenata;

Kibersigurnost i rizici povezani s IKT-om

30. naglašava potrebu za sigurnošću s kraja na kraj u cijelom lancu vrijednosti financijskih usluga; upozorava na velike i raznovrsne rizike koje predstavljaju kibernetički napadi usmjereni na infrastrukturu naših financijskih tržišta, internet stvari, valute i podatke; poziva Komisiju da joj kibersigurnost postane glavni prioritet u Akcijskom planu za financijsku tehnologiju te poziva europska nadzorna tijela i ESB u njegovoj ulozi nadziranja banaka da to postane ključan element njihovih regulatornih i nadzornih programa;
31. poziva europska nadzorna tijela da u suradnji s nacionalnim regulatornim tijelima redovito preispituju postojeće operativne standarde koji obuhvaćaju rizike financijskih institucija na području IKT-a; s obzirom na različite razine zaštite u strategijama država članica za kibersigurnost, nadalje poziva na smjernice europskih nadzornih tijela za nadziranje tih rizika; ističe važnost tehnološkog znanja i iskustva europskih nadzornih tijela koje im omogućava da ispunjavaju svoje zadatke; potiče na više istraživanja na

¹ Vidi uvodnu izjavu 71. Opće uredbe o zaštiti podataka.

tom području;

32. ističe potrebu za razmjenu informacija i primjera najbolje prakse među nadzornim tijelima, regulatorima i vladama na odgovarajućim razinama, među istraživačima i sudionicima na tržištu te samim sudionicima na tržištu; poziva Komisiju, države članice, sudionike na tržištu i Agenciju EU-a za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA) da istraže potencijal transparentnosti i razmjene informacija kao sredstva za borbu protiv kibernetičkih napada; predlaže da se u tom pogledu istraže moguće koristiti jedinstvene kontaktne točke za sudionike na tržištu, kao i da se razmotri koordinirani pristup u istraživanju kibernetičkih napada u području financijskih usluga s obzirom na njihov sve jači prekogranični karakter;
33. naglašava da se propisima o uspostavi infrastrukture za financijske usluge trebaju omogućiti odgovarajuće poticajne strukture kako bi pružatelji usluga prikladno ulagali u kibernetičku sigurnost;
34. poziva države članice da osiguraju pravovremeno prenošenje Direktive o mrežnim i informacijskim sustavima (Direktiva NIS) u nacionalna zakonodavstva; pozdravlja novo javno-privatno partnerstvo za kibernetičku sigurnost koje je Komisija nedavno pokrenula u suradnji s dotičnom industrijom; traži od Komisije da izradi niz novih i konkretnih inicijativa kako bi se povećala otpornost poduzeća koja se bave financijskom tehnologijom u tom sektoru na kibernetičke napade, posebno kada je riječ o malim i srednjim te *start-up* poduzećima;
35. napominje da je povjerenje javnosti u predmetne tehnologije ključno za budući rast financijske tehnologije i ističe potrebu za boljim obrazovanjem i podizanjem svijesti u pogledu pozitivnog učinka financijske tehnologije na svakodnevne aktivnosti, ali i u pogledu mrežnih i informacijskih sigurnosnih rizika za građane i poduzeća, a posebno mala i srednja poduzeća;
36. pozdravlja kontinuirane napore oko normizacije zbog kojih povezani uređaji postaju sigurniji; međutim, naglašava da treba zajamčiti sigurnost koja nadilazi minimalnu razinu normizacije, posebno zato što se jedinstvenim standardiziranim mjerama opreza povećava rizik od velikih povreda sigurnosti zbog mogućeg domino učinka; snažno potiče poduzeća da razviju heterogene vlastite odgovore radi osiguranja svojih uređaja i operacija;

Lanci blokova (blockchains)

37. naglašava potencijal aplikacija utemeljenih na lancima blokova za prijenos gotovine i vrijednosnih papira, kao i za olakšavanje „pametnih ugovora” kojima se otvaraju brojne mogućnosti za obje strane u financijskim ugovorima, posebno u financiranju trgovine te aranžmanima kreditiranja poduzeća koji mogu pojednostaviti složene trgovinske i financijske ugovorne odnose među poduzećima (B2B) te između poduzeća i potrošača (B2C); ističe da su platforme na kojima se temelje lanci blokova također prikladne za pojednostavljenje složenih transakcija među poduzećima te između poduzeća i potrošača;
38. podsjeća na prednosti i rizike nedozvoljenih aplikacija blockchain; poziva Komisiju da organizira godišnje konferencije raznih dionika o toj temi; zabrinut je zbog sve veće upotrebe nedozvoljenih aplikacija blockchain za kaznena djela, utaju poreza,

izbjegavanje plaćanja poreza i pranje novca; poziva Komisiju da pažljivo prati ta pitanja, uključujući ulogu pružatelja usluga miješanja (*mixers/tumblers*) u tom procesu, te da ih obuhvati izvješćem;

Interoperabilnost

39. potvrđuje da su sučelja za programiranje aplikacija (API) važna kao dodatak drugim alatima koje potrošač može koristiti da bi novim sudionicima omogućio pristup financijskoj infrastrukturi; preporučuje da se izradi niz standardiziranih sučelja API koja prodavatelji mogu upotrebljavati, na primjer u području otvorenog bankarstva, usporedno s mogućnošću takvih prodavatelja da osmisle vlastiti softver;
40. smatra da je interoperabilnost financijskotehnoloških usluga ključan uvjet za budući razvoj europskog sektora financijske tehnologije i potpuno ostvarenje mogućnosti koje ona može ponuditi, i to unutar Europe i kroz suradnju s jurisdikcijama trećih zemalja i drugim gospodarskim sektorima; da bi se to olakšalo, potiče normizaciju obrazaca podataka kad god je to moguće, kao što je slučaj u revidiranoj Direktivi o uslugama platnog prometa;
41. poziva Komisiju da koordinira aktivnosti državama članicama i sudionika na tržištu kako bi se osigurala interoperabilnost među različitim nacionalnim sustavima elektroničke identifikacije; ističe da bi privatnom sektoru trebalo omogućiti korištenje tim sustavima; smatra da bi sredstva identifikacije na daljinu koja nisu uspostavljena u Uredbi o elektroničkoj identifikaciji (eIDAS) također trebala biti prihvatljiva, sve dok je njihova razina sigurnosti jednaka znatnoj sigurnosnoj razini eIDAS-a te dok su obje sigurne i interoperabilne;
42. ističe važnost interoperabilnosti tradicionalnih i novih rješenja za plaćanja kako bi se postiglo cjelovito i inovativno europsko tržište plaćanja;
43. traži od europskih nadzornih tijela da utvrde u kojim slučajevima ciljana autentikacija ili ona temeljena na riziku može biti alternativa strogoj autentikaciji; nadalje traži od Komisije da istraži mogu li drugi subjekti, osim banaka, provoditi postupke stroge autentikacije;
44. poziva nacionalna nadležna tijela da u suradnji s europskim nadzornim tijelima razviju tehnološki neutralne standarde i licence za tehnike „upoznaj svog klijenta” i tehnike identifikacije na daljinu, primjerice na temelju biometrijskih kriterija, kojima se poštuje privatnost korisnika;

Financijska stabilnost te zaštita potrošača i ulagača

45. poziva Komisiju da pri osmišljavanju svojeg Akcijskog plana za financijsku tehnologiju obrati posebnu pozornost na potrebe malih potrošača i ulagača te na rizike na koje bi oni mogli biti osjetljivi, i to u svjetlu sve većeg širenja financijske tehnologije pri pružanju usluga neprofesionalnim klijentima, na primjer u masovnom financiranju putem interneta i uzajamnom kreditiranju; ističe da se na financijskotehnološke usluge primjenjuju isti standardi zaštite potrošača kao i na druge financijske usluge, bez obzira na distribucijski kanal ili lokaciju potrošača;
46. poziva europska nadzorna tijela da nastave i ubrzaju svoje kontinuirano praćenje tehnološkog napretka i analiziranje njegovih prednosti i potencijalnih rizika, posebno u

pogledu zaštite potrošača i ulagača te financijskog uključivanja;

47. poziva Komisiju da istraži u kojoj mjeri financijska tehnologija može pomoći u tome da se potrošačima pruži kvalitetnije financijsko savjetovanje te je li fragmentirani regulatorni okvir EU-a koji se bavi savjetovanjem dovoljan da se to ostvari;
48. smatra da i dalje postoji znatna regulatorna nesigurnost u pogledu tehnologije osiguranja te ističe da se to treba riješiti kako bi se zajamčila sigurnost, privatnost, pošteno tržišno natjecanje i financijska stabilnost; naglašava da će veća pravna sigurnost pomoći da potrošači poduzeća sa slabo reguliranom tehnologijom osiguranja ne postanu žrtve gubitaka ili zavaravajuće prodaje te će pomoći i poduzećima i potrošačima da bolje iskoriste rješenja tehnologije osiguranja;
49. ističe potrebu da se zajamči poboljšanje financijske stabilnosti uz razvoj financijsko-tehnoloških rješenja; potiče ispitivanje istorazinski stručno ocijenjene tehnologije otvorenog koda kao sredstva za postizanje tog cilja; poziva europska nadzorna tijela da surađuju sa sudionicima iz privatnog sektora pri razvoju i procjeni inovativnih tehnologija koje imaju potencijal za očuvanje financijske stabilnosti i povećanje zaštite potrošača, na primjer ublažavanjem pristranosti u algoritmima ili podizanjem svijesti potrošača o kiberprijetnjama;
50. napominje da su raznolikost i konkurentnost među sudionicima na tržištu glavni čimbenici koji doprinose financijskoj stabilnosti; poziva regulatorna i nadzorna tijela da prate učinak digitalizacije na konkurentnost u svim relevantnim segmentima financijskog sektora te da osmisle i upotrebljavaju alate za sprečavanje ili ispravljanje nenatjecateljskog ponašanja ili poremećaja natjecanja;

Financijsko obrazovanje i informatičke vještine

51. naglašava da su financijska i digitalna pismenost ključni čimbenici za učinkovitu uporabu financijske tehnologije i manje razine rizika u okruženju financijske tehnologije;
52. ističe da je financijsko obrazovanje malih potrošača i ulagač nužno da bi financijska tehnologija postala pravi instrument financijskog uključivanja i da bi omogućila tim potrošačima i ulagačima koji su još izravnije izloženi odmah dostupnim prilagođenim proizvodima i uslugama financijskog ulaganja da samostalno donose dobre financijske odluke o tim ponudama i da shvate sve rizike koji proizlaze iz upotrebe tih inovativnih tehnologija; poziva Komisiju i europska nadzorna tijela da daju veću potporu inicijativama za poboljšanje financijskog obrazovanja; ističe da bi stručno osposobljavanje i informacije o pravima potrošača i ulagača trebale biti lako dostupne;
53. podsjeća na predviđanja Komisije da će se do 2020. godine Europa možda suočiti s nedostatkom od 825 000 stručnjaka u području IKT-a; smatra da je potrebno više računalnih znanstvenika te potiče države članice da se pripreme za promjene na tržištu rada koje se mogu dogoditi brže nego što danas očekujemo;
54. ističe potrebu za boljim digitalnim obrazovanjem i vještinama u financijskom sektoru, regulatornim tijelima i u društvu kao cjelini, uključujući strukovno osposobljavanje; poziva Komisiju da u okviru svoje Koalicije za digitalne vještine i radna mjesta iznese primjere dobre prakse;

o

o o

55. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.